

Lesson Study жүргізу бойынша рефлексивті есеп "Тандем" шығармашылық тобы

"Егер сіз әлемді өзгерткіңіз келсе-мектепке келіп, сол жерден бастаңыз"!

Д. Дьюи

Қазіргі мектеп динамикалық жаңару сатысында, мазмұнын, ұйымдастырушылық формаларын, сондай-ақ оқытудың инновациялық технологияларын үнемі жетілдіріп отырады. Жыл сайын, күн сайын айналамыздағы әлем туралы ақпарат көлемі артып келеді. Біздің оқушылар үшін оны дұрыс қабылдау және қайта өңдеу, өз түсінігін тілге аудару мүмкіндігі барған сайын өзекті бола түсуде. Егер сіз балаларды шығармашылық іс-әрекетке тартсаңыз, бұл дағды тезірек және тиімдірек қалыптасады, бұл оларды тәуелсіз жаңалықтар жасай отырып, басқаларға белгілі нәрсені білуге бастауға арналған.

Желілік өзара әрекеттесудің бір түрі LessonStudy тәсілін қолдана отырып өзара әрекеттесу болуы мүмкін-оқыту мен оқытуды жетілдіру тәсілі, мұғалімдердің кәсібилігін дамыту тәсілі ретінде. LessonStudy көмегімен мұғалімдер демократиялық негізде Сабақты зерттеу мен зерттеуді жүргізе алады, оқыту мен оқытудың сапасына әсер етеді. Бұл тәсіл мұғалімдерді біріктіруде, проблемаларды бірлесіп анықтауда, бірлесіп оқыту үшін бірлескен орта құруда, тәжірибе алмасуда және зерттеу нәтижелілігі үшін ұжымдық жауапкершілікте тиімді.

Мектептің білім беру кеңістігіне LessonStudy енгізу бойынша жұмысты бастап, біз барлық әрекеттерімізді бірнеше қадамға бөлдік:

1-қадам: теориялық материалды зерттеу, практикалық тәжірибені зерттеу. Өзін-өзі оқыту және өзін-өзі дамыту.

2-қадам: топ құру. Мұнда LessonStudy бойынша жұмыстың барлық негіздері мен ережелері ескерілді: 3 мұғалім таңдалды, барлық мұғалімдер жаңартылған білім беру мазмұны бойынша курстардан өтті (сертификаттары бар). Мажникова Илона Казимировна-директордың 3 санаттағы тәрбие жұмыс жөніндегі орынбасары, география пәнінің мұғалімі, LessonStudy бойынша екі

күндік семинарға қатысты. Фомина Оксана Александровна – математика пәнінің мұғалімі, педагог-сарапшы. Сейвальд Олеся Владимировна, биология пәнінің мұғалімі, мұғалім-модератор, 10-сыныптың сынып жетекшісі. Топ сенімді және мейірімді қарым-қатынас принципі бойынша жұмыс істеді және барлық мүшелер бірдей мәртебеге ие болды.

3-қадам: сыныпты, зерттеу тақырыбын, мақсатын және пәндік саласын таңдау. Педагогикалық кеңеске барғаннан кейін, онда педагог психолог Г.М.Алауханованың 10-сынып оқушыларын мектепке бейімдеу туралы есебі тыңдалды, әріптестерім екеуміз 10-сыныпта ынтымақтастықтың жоқтығына назар аудардық. Осыған байланысты, пікірлес мұғалімдердің фокус-тобы құрылды (осы сыныпта жұмыс істейді), онда LessonStudy-дегі Орталық "Сабақты зерттеу" немесе "сабақты зерттеу" процесі бар, онда мұғалімдер оқушылардың іс-әрекетін "топтық жұмыстың 10-сынып ұжымын біріктіруге әсері" деген мәселені шешу үшін зерттейді. Пәндік бағыттар: алгебра және талдаудың басталуы, география, биология.

Бұл LessonStudy-ді өткізудің алғашқы тәжірибесі болғандықтан, әрине, біз қаладық:

- * оқушылардың оқуын шындықта көру;
- * сыныпта және оқуда бар балалардың проблемаларына назар аударыңыз;

- * оқушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін оқуды жоспарлауды қалай өзгертуге болатынын анықтаңыз және түсініңіз; мектеп мұғалімдерін тәжірибені жақсарту үшін зерттеу процесіне тарту, осылайша олар өз оқушыларының оқуындағы қиындықтар мен қиындықтарды іштен көре алады. Әріптестер бір немесе басқа мәселенің тәжірибесімен, білімімен, көзқарастарымен бөлісе алады, өйткені әдетте мұғалімдер өз сыныбымен "жалғыз" жұмыс істейді. Басқа мұғалімдердің сабақты сырттан көру мүмкіндігі өте сирек кездеседі, сонымен бірге дайындалған мұғалімнің шеберлігі мен ашық сабағын емес, нақты бар балаларды талқылайды.

Күтілетін нәтижелер: сынып ұжымын біріктіру; оқушылардың жеке басын дамыту үшін қолайлы оқу-танымдық орта құру; LessonStudy тәсілімен командада тұрақты жұмыс істейтін шығармашылық топ құру; оларды зерттеу қызметіне тарту арқылы мұғалімдердің кәсіби деңгейін арттыру.

4-қадам: Бірінші LessonStudy жоспарлау.

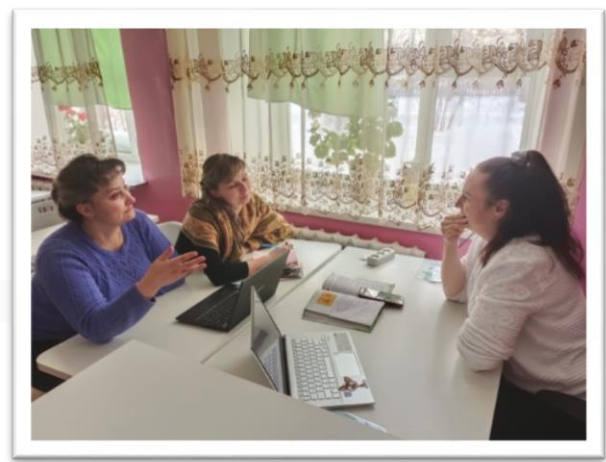
"Зерттелетін" оқушыларды таңдау. Топ зерттелетін сыныптағы барлық дәйекті сабақтарды бірлесіп жоспарлауға шешім қабылдады. Оқуды бірлесіп бақылап, талдай отырып, таңдалған сыныпта бір сабақ өткізіңіз.

1-ші кездесуде шығармашылық топ мүшелері белгілі бір оқушылар тобының типтік өкілі болып табылатын үш "зерттелетін" оқушыны таңдады, яғни. барлығымен өзара әрекеттеседі –А, таңдамалы түрде өзара әрекеттеседі– В, кіммен араласпайды– С.

Балаларға сипаттама берілді. Бақылаушы мұғалімдер өздерінің "тәлімгерлері" туралы ақпаратты тіркеді.

А оқушы	В оқушы	С оқушы
<p>Ол басым, жоғары позицияға ие, сынып жетекшісі, сынып ұжымының барлық мүшелерімен өзара әрекеттеседі, бірақ көбінесе тапсырмаларды өзі орындайды, басқаларға жұмыс істеуге мүмкіндік бермейді. Мақсат: өкілеттіктерді беруді үйрету.</p>	<p>Сыныптың барлық оқушыларымен қарым-қатынас жасамайды, әлеуеті жоғары, өз бетінше жұмыс істей алады және жақсы көреді. Аудитория алдында сөйлей алмайды. Мақсат: сыныптың барлық оқушыларымен байланыс нүктелерін табу, аудиториядан қорқуды жеңу.</p>	<p>Сыныптың ешқайсысымен сөйлеспейді, ол барлық тапсырмаларды өз бетінше орындайды, Мақсат қойылды: топтық жұмыс арқылы басқа балалармен қарым-қатынас процесін тарту, байланыс нүктелерін табу.</p>

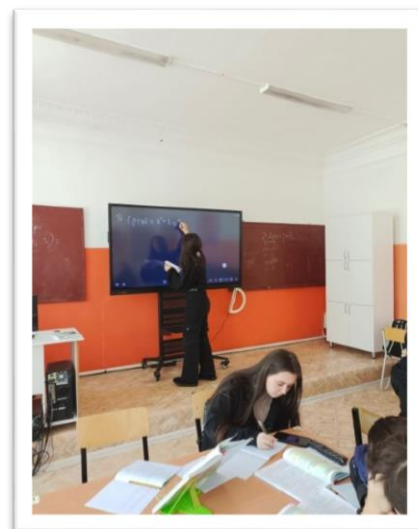
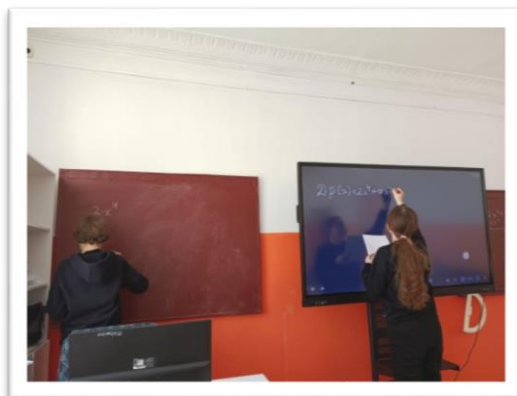
Біздің міндетіміз: С оқушысына В сатысына, В – оқушысына А сатысына көтерілуге көмектесу, А оқушысы сабақта сол деңгейде қалмай дамуы керек.

Топ бірлесіп бірінші сабақ жоспарын жасады. Сабақтың әр кезеңі LessonStudy мақсатын ескере отырып жасалған. Бақылау схемаларында (LessonStudy жүргізу бойынша ұсыныстарда берілген) сабақтың әр кезеңінде "зерттелетін" оқушылардың күтілетін әрекеттері атап өтілді. Оқытуда күтілетін нәтижелерге қол жеткізу үшін игеруге жағдай жасау керек, сабақта қажетті атмосфера, балаларға сөйлеуге мүмкіндік беру керек, өйткені кейде біз бұл миссияны олар үшін орындаймыз, балалар үшін сөйлесеміз, баланы естімейміз. Сабақтарды жоспарлау кезінде біздің міндетіміз барлық оқушыларды оқу процесіне тарту, олардың мотивациясын арттыру үшін өз іс-әрекетімізді құру болды. Біз оқушылардың қалай ашылатынын, қандай қасиеттер пайда болатынын, жаңа тәсілдерді қолдана отырып оқу процесі олардың оқуына, баланың әлеуетіне, мотивациясына, өзін-өзі бағалауына, өзін-өзі көрсетуге

қалай әсер ететінін қадағалағымыз келді. Осы оқушылармен кейінгі жұмыста не нәрсеге назар аудару керек?

5-қадам. Бірінші LessonStudy өткізу. Сонымен, алгебраның 1-ші зерттеу сабағы және "тригонометриялық теңдеулер мен олардың жүйелерін шешу әдістері" тақырыбын талдай бастады-14.11.2023 ж. (мұғалім: Фомина О. А.). Бақылаушылар "зерттелетін" оқушыларды бақылау схемасын жүргізді, барлық жауаптар мен оқушылардың әрекеттерін тіркеді. Әрі қарай жұмыс істеу үшін қажетті барлық материалдар жиналды. Бақылаушылар оқу кабинеті арқылы өтіп, басқа оқушыларды да бақылап отырды. Бақылаушылардың назары мұғалімге емес, тек оқушыларға және олардың әрекеттеріне аударылады. Жол бойында бақылаушылар сабақ аяқталғаннан кейін оқушысына қоя алатын сұрақтарын тіркеді.

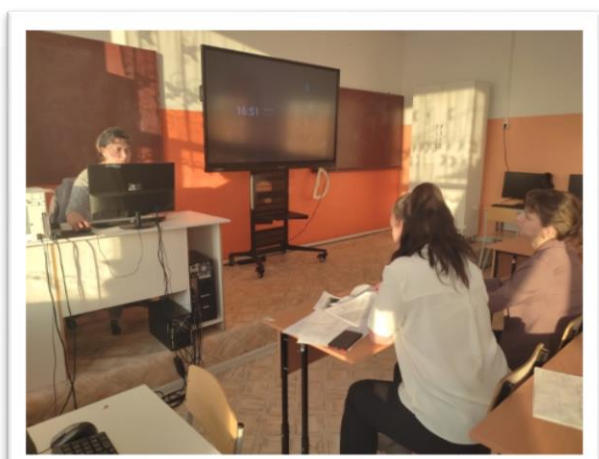
6-қадам. Зерттелетін студенттерге сауалнама жүргізу. Бірқатар болжамды сұрақтар:

- *Бүгінгі сабақтан не күттіңіз?
- * Сабақтағы жұмысыңыздан сіз ең сәтті деп не айта аласыз?
- * Сіз сабақта нақты не білдіңіз?
- * Сабақта және осы тақырып бойынша өз жұмысыңызда не жақсартуға болады?
- * Сабақтың қай бөлігі Сіз үшін қалай жұмыс істегеніңіз үшін тиімді болды?
- * Сіз қандай жұмыс түрін қалайсыз: жеке, жұптық немесе топтық және неге?

Оқушыларға сауалнама жүргізу кезінде ("оқушының дауысы") оқушыларға не түсінілгені және қандай тапсырмалар қиын болып қалатыны анықталды. Топтық жұмыс қаншалықты ұнайды немесе ұнамайды және неге.

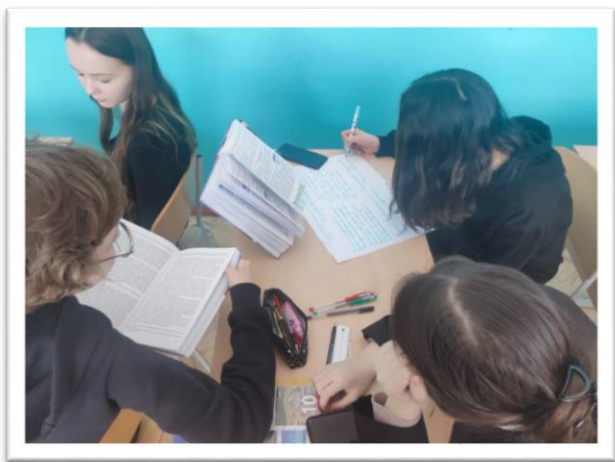
7-қадам. Екінші сабақты талқылау және бастапқы жоспарлау.

Зерттеу жүргізудегі ең құнды кезеңдердің бірі. Кәсіби шеберліктің өсуінің міндетті шарты-Бұл біздің не істеп жатқанымызды түсіну, талдау және ойлау екенін есте ұстаған жөн. Алайда, кез-келген жағдайда, тек өз тәжірибеңізден үйрену қиын және әрдайым тиімді бола бермейді. Мысалы, осындай мақсаттар үшін әріптестермен сабақты сындарлы талқылау өте пайдалы болуы мүмкін. Талқылау барысында түрлі ұсыныстар берілді. Мұғалімдер топтарда балалар бір-біріне мұқият қарай бастайтынын, сыни тұрғыдан ойлауды тез дамытатынын, өз қателіктерін Ұялмай мойындауды үйренетінін, өз бетінше үйренуге тырысатынын, басқа топ мүшелерінің қабілеттері мен үлестерін атап өтетінін атап өтті.Зерттеу барысында бақылаушылар жасаған белгілер кейбір даулы мәселелерді қарауға көмектесті. Бақылаушы мұғалімдер айтқан барлық ескертулер, ұсыныстар, ұсыныстар келесі сабақта, содан кейін мұғалімдердің кейінгі тәжірибесінде белгілі бір іс-қимыл алгоритміне айналды.

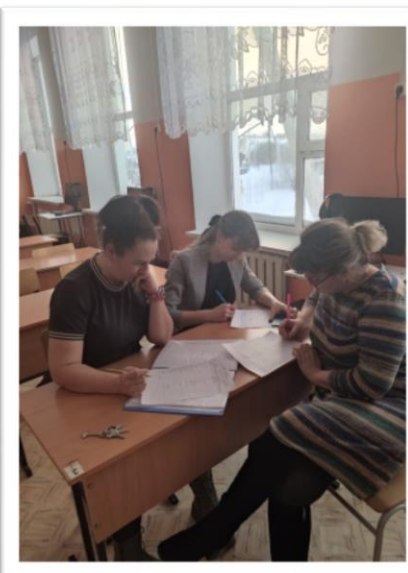
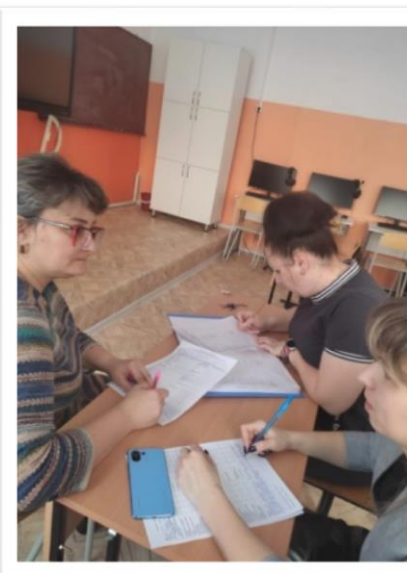
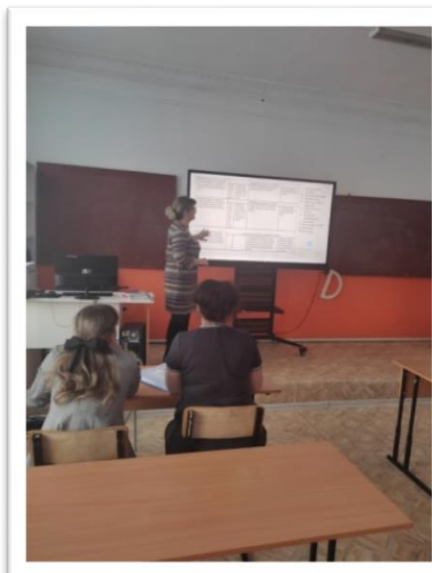

Lesson Study тәжірибелі және жаңадан келген мұғалімдерді жетілдіруге көмектеседі. Бірлескен жоспарлау, бірлескен бақылау, бірлескен талдау нәтижесінде мұғалімдер оқыту туралы "бірлескен идеяны" қалыптастырады. Бұл жағдайда оқытудың аспектілерін біз тек өз көзқарасымыздан ғана емес, сонымен бірге Lesson Study дайындаған әріптестеріміздің көзімен де қарастырамыз, нәтижесінде Lesson Study-де байқалған нақты оқыту оны жоспарлау барысында біз ойлаған оқытумен сәйкес келеді. Бұл бізді әдетте маңызды емес нәрселер туралы білуге итермелейді, өйткені олар бізбен "жойылды" немесе болжамды білім ретінде сақталды.

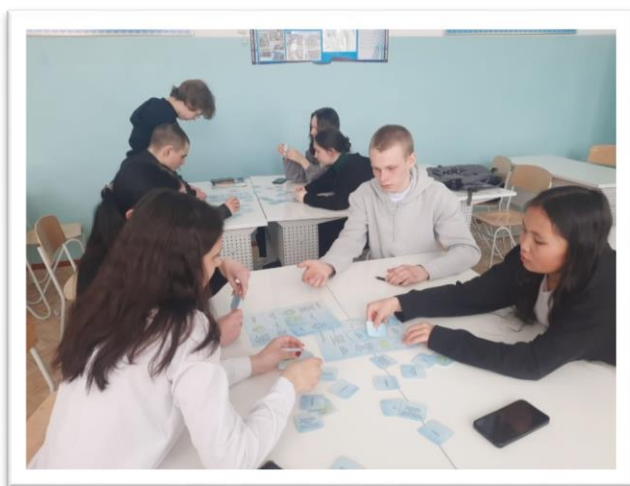
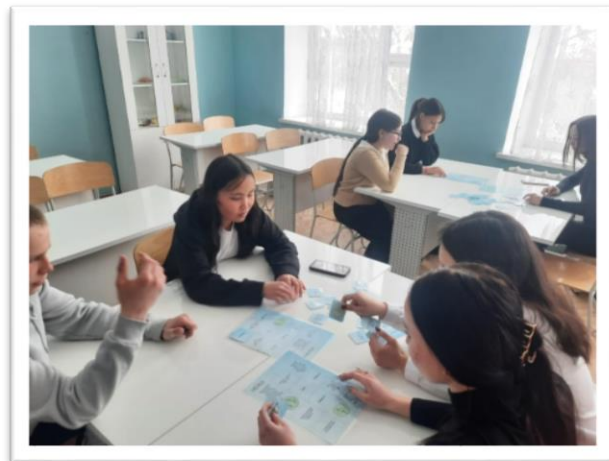
8-11қадамдар. Өткізілген сабақ, фокус-топ мүшелерінің бақылауын талдау және сұхбаттасуды талдау негізінде "А", "В", "С" санаттарындағы оқушылардың жұмысында анықталған барлық кемшіліктерді ескере отырып, табысқа ықпал ететін топта жұмыс істеудің ең тиімді әдістерін таңдай отырып, география сабағының жоспары жасалды. "Қазақстанның экологиялық мәселелері" тақырыбында екінші сабақ өткізу - 2023 ж.13.12.

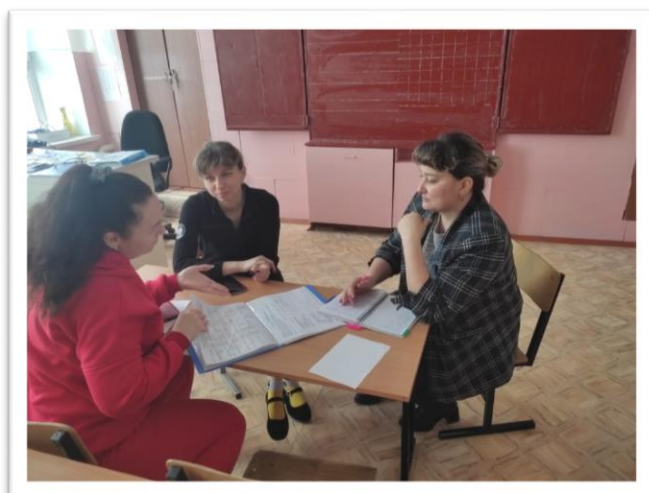
Талқылау. Топтық жұмыс оқушылардың шығармашылық тәуелсіздігін дамытуға мүмкіндік береді, сыныптың бірлігі артады, балалар бір-бірін және өздерін жақсы түсіне бастайды, өзін-өзі сынға алады, балалар өз мүмкіндіктерін дәлірек бағалайды, өздерін жақсы басқарады. Орындалған жұмыстан топтық жұмыс оқушылардың танымдық қызығушылығын арттырады деген қорытынды жасауға болады, бірақ топтарға бөлу кезінде оқушылардың үлгерім деңгейін, баланың психологиялық факторларын, сыныптағы оқушылардың қарым-қатынасын ескеру керек, сонымен қатар сабақтарды өткізу үшін тапсырмаларды мұқият таңдау керек.

Өткізілген сабақ, фокус-топ мүшелерінің бақылауын талдау және сұхбаттасуды талдау негізінде "А", "В", "С" санаттарындағы оқушылардың жұмысында анықталған барлық кемшіліктерді ескере отырып, биология сабағының жоспары жасалды, топта табысқа ықпал ететін ең тиімді жұмыс әдістерін таңдады. "Митоз. Митоздың әртүрлі фазаларында жасушада болатын процестер" - 2024 ж.08.01.

Талқылау.

Сабақта қолданылатын әдістер мен әдістердің үйлесімі жоғары тиімділікті көрсетті. Сабақта оқушылардың оңтайлы жұмыс қабілеттілігіне сабақтың әртүрлі кезеңдерінде оқу іс-әрекетінің түрлерін кезектестіру және тыныш, мейірімді орта арқылы қол жеткізілді. Мұның бәрі оқушылардың шамадан тыс жүктелуінің алдын алуды қамтамасыз етті. Қорытынды кезең Оқушылардың іс-әрекетін бағалау, қорытындылау және түсініктеме беру болды. Оқушылардың қорытынды сауалнамасы көрсеткендей, біз жүргізген зерттеудің соңында балалар келесі аспектілерде прогреске ие болды:

Оқушы-А:

1. Ақылға қонымды шешім қабылдай алады және таңдау жасай алады;
2. Егер оларды талқылайтын адам болса, мәселелерді шешу оңайырақ екенін мойындайды;
3. Прогресті бақылайды, топтың спикері ретінде өз бетінше әрекет ете алады.

Оқушы-В:

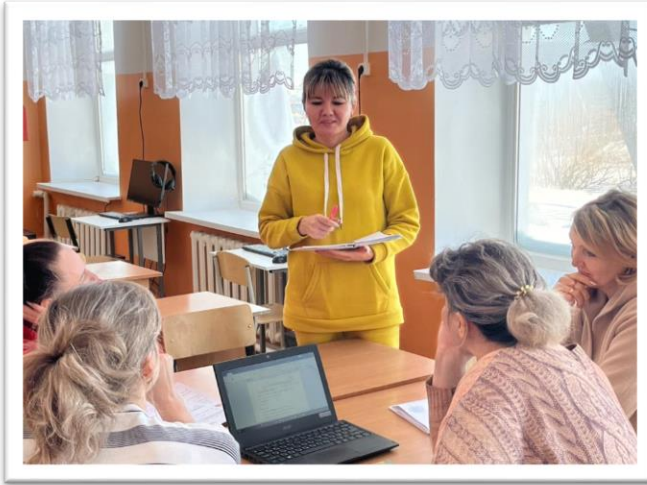
1. Басқалардың сезімдерін түсінеді, көмектеседі және жігерлендіреді; тапсырмаларды қашан және қалай орындау керектігін талқылайды;
2. Өз білімінің өзін-өзі бағалауы объективті болуы керек екенін түсінеді;
3. Тапсырмалардың бастамашысы болады.

Оқушы-С:

1. Құрдастарымен әлеуметтік мәселелерді шеше алады;
2. Топтағы рөлін түсінеді;
3. Қиындықтарға төзімді;
4. Өз мүмкіндіктерін біледі.

Ынтымақтастықта оқыту балаларды дамытады, өйткені олар басқа оқушылардың әртүрлі көзқарастарымен танысады, өз пікірлерін айтуға, дәлелдер келтіруге, өз идеялары мен топ идеяларын қорғауға үйренеді. Бірлескен ортаны құру ақпаратты жақсы игеруге, барлық балалардың оқу процесіне белсенді қатысуға ықпал етті, пәнді оқуға деген ынта деңгейіне де, мектептегі мотивацияға да оң әсер етті. Осы негізде біздің оқушылар Өзін-өзі реттейтін оқытуға алғашқы қадамдар жасады деген қорытынды жасауға болады.

12-қадам. Lesson Study материалдарын әріптестеріне ұсыну. Зерттеудің барлық материалдары ЕМЦ әдістемелік бірлестігінің әріптестеріне ұсынылды. Сондай-ақ әдістемелік жұмыс аясында бүкіл мектеп мұғалімдеріне Екінші жартыжылдықтың соңында біз тағы бір отырыс өткіздік, оған "Тандем" тобының барлық мүшелері, мектеп әкімшілігі және педагог-психолог қатысты. Педагог-психолог қатысушыларды 10 сынып оқушыларын қайта диагностикалау нәтижелерімен таныстырды. Диагностика оң динамикаға ие. Содан кейін шығармашылық топ мүшелері ағымдағы жылғы жұмысты қорытындылап, келесі жылға іске асырудың жаңа кезеңдерін белгіледі. Шығармашылық топтың барлық мүшелері осы бағыт бойынша жұмысты одан әрі жүргізу туралы бірауыздан сөз сөйледі.

Қорытынды:

Lessonstudy тәсілін жүргізу және қолдану мұғалімдерге оқушылардың жаңа идеялар мен ақпаратты өз сөздерімен білдіретінін анықтауға мүмкіндік берді. Оқушылар өз контекстінде түсінгендерін өз сөздерімен жақсы есте сақтайды. Сондай-ақ оқушылар арасында тікелей идеялар алмасуы бар, бұл оларға бір-бірімен тығыз қарым-қатынас жасауға және бүкіл команданың нәтижесі үшін жауап беруге, көкжиектерін кеңейтуге, сенімділікті арттыруға және сабақта белсенді жұмыс істеуге мүмкіндік береді.

